

sosialurin

VIKUSKIFTIÐ

Johan Hendrik avmyndaður niðri, har húsini hjá Gamla-Rubekki stóðu

So spelkin sum ein unglingi

— Nú ein dagin fekk eg næstan sjokk, tá eg í Dimmalætting las um allar tær høgu lønirnar — bæði í lögtingi, landsstýri, býráðnum og aðrastaðni við. Hatta haldi eg vera ov nógv.

Soleiðis sigur Johan Hendrik Rubeksen, sum er við at fara um tey hálvfems. Hóast tey mongu árin er Johan Hendrik dagliga at siggja í havnagøtum. So spelkin sum ein unglingi fer hann hvønn morgun út eftir Landavegnum. Út á trøðna, sum hann hevur uttast úti á Landavegnum.

Fryntligur og prátingarsamur er Johan Hendrik altíð, og væl fylgir hann við bæði í heimligum og útlenskum viðurskiftum. Tá hann næstan hevur livað eina øld, minnst hann eisini, tá tímalønin bert var nøkur fá oyru, so tað er ikki so lægið, at hann undrast saman við so mongum øðrum á dýrtíðina.

Og lønir og arbeidarviðurskifti er nakað, sum hevur ligið Johan Hendrik nær. Soleiðis var hann í fleiri ár formaður í arbeidsmannafelagnum.

— Eisini var eg í 1926 við til at stovna javnaðarflokkin. Hetta var tí, at hinir flokkarnir — sambandsflokkurin og sjálvstýrissflokkurin — gjørdu alt ov lítið við at betra um korini hjá arbeidsmonnum, sum tá vóru illa fyri.

— Men í dag eri eg ikki heilt samdur við javnaðarflokkin. Fyri tað fyrsta er hann ov reyður, haldi eg, men kortini gera teir alt ov lítið við at minka um tann stóra lønarminin, sum vit framvegis hava — og hatta dómi, eg nevndi, sum stóð í Dimmalætting, talar fyri seg. Eg má bara rista við høvðinum, sigur Johan Hendrik hugsunarsamur.

Ringt at fáa limir

— Aftaná vit høvdu stovnað flokkin, royndu vit at tekna limir, men tað gekk stríltið.

Nógvir, sum høvdu hug, torðu ikki, tí teir vóru bangnir fyri at missa arbeiddið og verða forfylgd-ir, men eg havi ongantið følt meg forfylgdan.

— Vit høvdu nógvar fundir ta fyrstu tíðina um ymisk samfelagsmál og tosaðu aftur og fram um, hvussu vit hildu, at samfelagið skuldi skipast.

Johan Hendrik er sonur Mourits Dánjal, sum var sonur mann, sum varð kallaður Gamli-Rubekk. Húsin hjá honum stóðu eystanfyri Havnar Kirkju. Teir vórðu tikin niður miðskeiðis í hálvtrýssunum. Mamman æt Elin. Hon var slektað av bónda-ætt í Hvalvik. Pápin var bónda-sonur Niðri í Stovu.

Johan Hendrik er elstur av seks systkjum. Næstur er Rubekk, Rubekk á Trønda, síðan Anna Christina, ið giftist til Keypmannahavnar, ein beiggj. Marius, doyði av kikhasta, síðan Christian Martin, sum fordi m.a. Sigmund, Georg og yngstur er Pedda Post.

Barnaheimið var uppi á Tinghúsvegnum, men har var so vindhart, at tá Johan Hendrik var um tiggju ár, flutti familjan oman í Kolgarðin, har Pedda Post býr nú.

Í Hvalvík tosaðu tey føroyskt í skúlanum

— Sum smádrongur var eg næstan hvørt summar og ferðaðist norðuri í Hvalvík. Tað var ógvuliga stuttligt, ikki minst stuttligt var at vera í skúlanum í Hvalvík, tí har tosaði lærarin føroyskt. Í Havn hoyrdu vit ongantið føroyskt í skúlanum.

Vit lærdu bara danskt, og tað haldi eg bara vera gott, tí heima og uttan fyri skúlan tosaðu vit jú føroyskt og dugdu sostatt bæði málini, men satt at siga, so havi eg seinri hildið, at tað var keðiligt, at vit ikki lærdu føroyskt í skúlanum.

Var við at flyta inn í Gamla Kommunuskúlan

Í 1894, tá eg var átta ár, flutti vit niðan í tann nýggja kommunuskúlan, har býráðið heldur til nú. Aðrenn høvdu vit gingið í tí gamla skúlanum úti á Reyni, so tað var stór broyting. Av teimum, ið gingu tað fyrsta árið í skúlanum, eru bert fá á lívi — Anna Davidsen, Elsa Thomsen, hjá Funnings-Jóannes, og Hanna Telling.

— Í tí skúlanum gekk eg, til eg var konfirmeraður, tá eg sum flest onnur fór úr skúlanum. Ta fyrstu tíðina aftaná hevði eg einki fast arbeiði, men putlaðist við ymiskt fyrifallandi í húsarhaldinum, men tá eg var eini 15–16, fór eg fyri fyrstu ferð til skips. Tað var við Surprise hjá Restorffshandi.

— Vit høvdu fyra dagar um

